БІОЕТИЧНІ МОДЕЛІ «ПАЦІЄНТ – ПРАЦІВНИК ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я» В СУЧАСНІЙ АПТЕЦІ

Пропіснова В.В.
Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна
vvp.nuph@gmail.com

Вступ. Біоетика або біомедична етика, яка має загальноетичні джерела, поступово позбувається своєї «спеціалізованої» спрямованості і набуває загальнолюдського визнання. Вона впроваджується як навчальна дисципліна на рівні загальної середньої освіти, першого та другого ступенів вищої освіти і не тільки для здобувачів в галузі охорони здоров'я, але проникає до освітніх програм інших напрямів (економічного, інженерного тощо). Адже дотримання принципів біомедичної етики є необхідною умовою виживання цивілізації та збереження здоров'я нації, збереження найвищої фундаментальної цінності — людського життя у всіх його станах, у нормі та патології.

Мета дослідження. Вивчення досвіду застосування біоетичних моделей взаємовідносин «пацієнт — медичний працівник» у практичній фармації.

Матеріали та методи. Збір інформації проводився методом спостереження, опитування, анкетування.

Отримані результати. У відповідності до робот Роберта Вітча виділено чотири базові моделі взаємин «пацієнт — медичний працівник»: пасторська (патерналістська), інженерна (механічна), колегіальна, контрактна (договірна). За результатами проведеного дослідження встановлено, що на частоту застосування тієї або іншої моделі істотно впливає наявність інтернет-послуг (пошук, замовлення, оплата, доставка) у аптеки/мережі аптек. У аптеках, де інтернет-послуги відсутні, найбільш поширеною моделлю спілкування пацієнтів/представників пацієнтів з провізором/фармацевтом є колегіальна. На наш погляд, це пояснюється активним застосуванням населенням України самолікування. Але, у аптеках де є можливість попереднього інтернет-замовлення, на перший план виступає контрактно-договірна модель, яка так само обумовлена активним самолікуванням. Патерналістично-інженерна модель зустрічається переважно в аптеках, які задіяні в Державній програмі «Доступні ліки», проте її умовно можна так зазначити, оскільки у пацієнта, відповідно до своїх вподобань та економічних можливостей, є право обрати конкретний препарат із певного переліку генериків.

Висновки. Наявність різних моделей взаємовідносин «пацієнт – медичний працівник» в аптеці має свої особливості та вимагає опрацювання конкретних підходів та алгоритмів спілкування в межах пацієнт-орієнтованої фармацевтичної опіки.